

HOTEL
LONELY
HEARTS

ROMAN

Vertaald door Ton Heuvelmans

MEULENHOF

Deze vertaling kwam tot stand dankzij een bijdrage van
Canada Council for the Arts

Canada Council Conseil des arts
for the Arts du Canada

ISBN 978-90-290-9287-6
ISBN 978-94-023-1239-3 (e-book)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Lonely Hearts Hotel*
Omslagontwerp: HarperCollins Publishers Ltd.
Omslagbewerking: Pinta Grafische Producties
Auteursfoto: Julia C. Vona
Zetwerk: Elgraphic

© 2017 Heather O'Neill
© 2019 Nederlandse vertaling Ton Heuvelmans en
Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

DE GEBOORTE VAN EEN JONGEN DIE
PIERROT WERD GENOEMD

Op die dag in 1914, bonsde een jong meisje op de deur van het Hôpital de la Miséricorde in Montreal. Ze was klein en gedrongen, had ronde appelwangen en blonde pijpenkrullen. Ze was pas twaalf jaar.

Haar oudere neef, Thomas, was overzee gegaan naar Frankrijk om te vechten. Als kind al was ze verzot op hem. Hij was wild, deed vaak de handstand en nam haar 's zondags mee naar het park om naar de blaaskapel te luisteren. Hij was dapper en vertelde haar altijd dat hij graag soldaat zou willen worden ooit. Vorige winter was hij op een middag bij haar thuis gekomen en zei dat hij net zo'n medisch onderzoek bij haar wilde doen als jongens moesten ondergaan, om te zien of ze geschikt was voor actieve dienst. Wat ze eigenlijk had willen weten, was of ze ook soldaat had kunnen worden als ze een jongen was geweest. Hij zei dat hij zijn penis in haar moest steken om haar inwendige lichaamstemperatuur op te nemen. Toen hij klaar was en overtuigd dat ze kerngezond was, gaf hij haar een rood lintje dat om een taartdoos had gezeten. Hij prikte dat op haar jasje als een erelint ten teken dat ze geschikt was bevonden om haar land te dienen. Na de moord op aartshertog Ferdinand bad Thomas maandenlang dat Canada ook bij de oorlog betrokken zou raken, om weg te zijn bij zijn zwangere nicht.

Haar ouders stuurden haar naar het Hôpital de la Miséricorde.

Elke dag stond er een rij zwangere meisjes op de stoep, met hun dikke buik die ze niet langer konden verhullen voor hun familie. Ze waren allemaal het huis uitgezet. Sommigen hadden nog tijd gehad om een koffer te pakken. Anderen waren gewoon bij hun haar gepakt en op straat gesmeten. Sommige meiden hadden de handafdruk van hun vader nog op hun gezicht, en blauwe plekken die ze probeerden te verbergen onder hun mooie blonde krullen of sluike zwarte haar. Ze leken op porseleinen poppen die uit de gunst waren geraakt bij hun kinderen.

Deze meisjes hadden hun hele leven vergooid voor een paar minuutjes lol op een achtertrap. Nu waren ze, ieder met een vreemdeling in haar buik, weggestopt door hun ouders, terwijl de jonge vaders gewoon hun gang gingen, rondfietsten en fluitend in bad zaten. Daarvoor was dit instituut opgericht. Uit mededogen met die arme meiden.

De nonnen gaven alle meisjes een schuilnaam nadat ze door de grote deuren het Hôpital de la Miséricorde hadden betreden. Ze zeiden dat die namen ter bescherming van de meisjes waren, maar ze hadden de bijkomende functie om de meiden te vernederen en hen te herinneren aan hun nieuwe verachtelijke, zondige status. Sommigen heetten nu Chastity, Salome en Dismal.

Het meisje met de appelwangen werd door de nonnen Ignorance gedoopt. Iedereen noemde haar Iggy. Ze besteedde geen aandacht aan het feit dat ze een dikke buik had met daarin de meest waardevolle bagage ter wereld. Op een dag vocht ze met een kat. Op een andere dag sprong ze van het ene bed op het andere, alsof het ijsschotsen waren. Ze deed radslagen door de gang. De nonnen deden hun uiterste best om haar te kalmeren. Ze hadden reden om zich af te vragen of ze echt opmerkelijk naïef was of dat ze probeerde een miskraam op te wekken, in de valse hoop dat ze op die manier eerder weg zou mogen.

Toen haar baby bij de geboorte blauw was, verbaasde dat niemand. Hij zag eruit als een doodgeboren kindje. De arts nam zijn

hartslag op. Er kwam geen enkel geluid uit het hartje van de jongen. De arts hield zijn hand voor het mondje om te voelen of hij ademde, maar voelde niets.

Ze lieten de baby op tafel liggen met de armpjes naast zijn lijfje. Zijn o-beentjes vielen open. De priester wist niet wat er met deze baby's gebeurde in het vagevuur. Hij bewoog zijn rozenkrans over hem heen en bediende hem. Hij draaide zich om en zou de baby meenemen in de grote boodschappentas die hij speciaal voor dit soort gelegenheden gebruikte. Hij zou hem laten begraven in een broodtrommel achter de kerk. Voor dit soort sterfgevallen had je geen chic lijkstijl nodig.

Maar toen kwam, vreemd en onwettelijk, de penis van het jongetje plotseling recht overeind. Daarna stiet de baby een kreet uit, hij kreeg langzaam weer kleur en begon te trekken met zijn armpjes en beentjes. De erectie had hem voor de dood weggehaald. De priester vroeg zich af of hij getuige was van een wonder. Was dit het werk van God of van de duivel?

Toen de non van het Hôpital de la Miséricorde Iggy's baby naar het weeshuis bracht om daar zijn kinderjaren door te brengen, zei ze tegen de nonnen daar dat ze hem in de gaten moesten houden. Zijn moeder had hun last bezorgd, en ook al was hij zelf nog maar een baby'tje, ze wisten zeker dat er iets niet in de haak was met dat joch. Er liep een zwarte kat met de non mee naar binnen. Alle jongensbaby's in het weeshuis werden Joseph genoemd. Daarom was het dus ook vanzelfsprekend dat ze bijnamen kregen. De nonnen van het weeshuis noemden deze baby Pierrot, omdat hij zo bleek zag en altijd een domme grijns op zijn gezicht had.

HET MELANCHOLIEKE BEGIN VAN EEN
MEISJE DAT ROSE HEETTE

Rose werd geboren als dochtertje van een achttienjarig meisje dat pas wist dat ze zwanger was toen ze zes maanden heen was. Rose' moeder was niet bepaald dol geweest op Rose' vader. De jongen wachtte elke dag op de hoek van de straat op haar. Hij smeekte haar altijd om met hem de steeg in te gaan en hem haar tietjes te laten zien. Op een middag besloot ze hem zijn zin te geven. Op de een of andere manier dacht ze dat als ze hem zijn gang liet gaan, hij weg zou gaan en haar met rust zou laten. Wat hij ook inderdaad deed.

Toen het meisje merkte dat ze zwanger was, verborg ze haar buik voortdurend onder ruimvallende kleding. Ze schonk het leven aan een piepklein baby'tje, thuis in de badkuip. Het had paarse oogleden. Het zag eruit alsof het nadacht over een gedicht. De zusjes van het meisje staarden geschrokken naar het baby'tje en wisten niet wat ze moesten doen. Ze vergaten hun hand op de mond van het baby'tje te leggen toen het begon te krijsen; iedereen in huis kwam eropaf.

De tranen stroomden uit de twee blauwe ogen die haar vader haar had gegeven, en ze wikkelde de baby in een dekentje. Ze trok haar zwarte jas en laarzen aan. Ze moest meteen naar de kerk. Er werden voortdurend baby's achtergelaten op de stoep van de kerk. De baby deed haar handjes open en dicht, als een melancholieke

anemoon. Maar voordat het meisje vertrok, ging ze op haar handen en knieën voor haar moeder zitten en smeekte haar zachtjes om vijftig dollar. Met een mengeling van walging en mededogen gaf de moeder haar dochter het geld. Het meisje fluisterde 'Dank u wel' en rende de deur uit.

Ze kwam langs de kerk, liep nog een paar kilometer verder en klopte op een deur aan het einde van een steeg. Er woonde daar een vrouw die je baby van je overnam voor vijftig dollar. Voor dat bedrag beloofde de vrouw dat ze het kind in een weeshuis zou stoppen.

Een vrouw met haar zo grijs als buskruit en met een jas aan deed de deur open voor Rose' moeder. In de keuken zei ze dat ze ervoor zou zorgen dat het meisje aan een rijke familie in Westmount zou worden geschonken. Ze zou gekleed worden in schitterende witte kleren met kanten kraagjes, zodat ze eruit zou zien als een bloem. En ze zou een gouvernante krijgen en een Ierse wolfshond. Voor een klein bedrag. Voor een klein bedrag. Voor een klein bedrag kon ze een tehuis en een mooie toekomst regelen voor haar dochtertje.

Wat moest Rose' moeder een dwaze fantasie hebben gehad om te geloven wat die vrouw haar wijsmaakte. Het was niet goed om fantasie te hebben als je een meisje was en aan het begin van de twintigste eeuw in Montreal woonde. Intelligentie, dat had je nodig. Maar ze luisterde nooit naar iemand.

Een man die een kortere weg nam van zijn werk naar huis, vond Rose in haar dekentje gewikkeld in de sneeuw onder een boom in Mount Royal Park. Ze was bevroren en had twee ronde plekken als blauwe roosjes op haar wangen. De man bracht een oor naar het gezichtje van het kind en voelde dat haar wangen ijskoud waren, maar hij hoorde een heel zachte ademhaling. Hij stopte haar diep onder zijn jas en rende met haar naar het ziekenhuis. In het ziekenhuis stopten ze haar in een emmer warm water. Toen haar oogjes plotseling knipperden, was dat een soort wonder.

De politie doorzocht het park en vond in de sneeuw nog meer

baby's, die allen veranderd waren in stenen engeltjes. Ze wisten de identiteit van de monsterlijke koopvrouw te achterhalen en arresteerden haar. Terwijl ze naar de rechtbank werd gesleurd, gooiden de mensen sneeuwballen met daarin stenen naar haar. De vrouw werd veroordeeld tot de galg. Hoewel iedereen woedend en verontwaardigd was over het lot van Rose, bood niemand aan haar te adopteren. Verontwaardiging was het enige wat iedereen voor haar overhad.

Toen de politie Rose naar het weeshuis bracht, zeiden ze: 'Hou deze goed in de gaten. Het was niet de bedoeling dat het goed met haar zou aflopen.' Alle meisjes in het weeshuis werden Marie genoemd, dus ook deze baby. Maar haar bijnaam, zoals ze altijd genoemd zou worden, was Rose, omdat de twee stralende plekje op haar wangen van blauw naar rood waren verkleurd, maar twee weken later waren ze verdwenen.

EEN GESCHIEDENIS VAN DE ONSCHULD

Het weeshuis stond in het noorden van de stad. Als je bij de stadsgrens kwam en dan nog tweeduizend passen verder liep, dan kwam je bij het weeshuis, dat inmiddels trouwens afgebroken is. Het was een enorm gebouw. Niet het soort bouwsel waar je een pen- of inkttekening van zou willen maken, omdat het je al snel ongelooflijk zou vervelen om al die identieke vierkante raampjes te tekenen. Er was geen enkele artisticeit voor nodig, en daarom kon je je creativiteit beter uitleven in het natekenen van een dravend paard.

Voordat het weeshuis werd gebouwd, werden de wezen ondergebracht in het moederhuis van de nonnen in het stadscentrum. Daar was de verleiding voor de wezen te groot geweest. Ze begrepen niet goed dat ze anders waren. Ze dachten dat ze ook deel uitmaakten van het stadsleven. Ze hoorden onderdanig te zijn. Het was beter voor hen om hier geïsoleerd te leven.

In het gebouw krioelde het van verlaten en verweesde kinderen. Hoewel veel van hen wel ouders hadden, werd hun bijgebracht dat ze zich feitelijk ook als wezen moesten beschouwen. Er waren twee verschillende slaapzalen, aan elke kant van het gebouw één, één voor de jongens en één voor de meisjes. Alle bedden in de slaapzalen waren gelijk. De kinderen lagen opgerold onder hun dekens als rijen knoedels op een bord. Aan elk voeten-

einde stond een klein houten kistje waarin de wezen hun persoonlijke spulletjes mochten opbergen. In die kistjes zaten meestal een nachtpon of een pyjama, een tandenborstel en een kam. Soms lag er een speciale steen in verstoppt. In een kistje lag een pilendoosje met een dode vlinder erin.

Er lag een uitgestrekte tuin achter het weeshuis, die door de kinderen werd onderhouden. Er was een kippenhok waarin elke ochtend als bij toverslag kleine ronde eitjes lagen. Piepkleine kwetsbare maantjes die nodig waren om te overleven. De kinderen tastten dan heel voorzichtig in de legnesten om de eieren te rapen zonder de schaal te breken. Met de mouw van hun trui over hun handjes getrokken, leken hun armen op olifantenslurven die pinda's oppeuzelden.

Er waren ook twee koeien die elke ochtend gemolken moesten worden. Voor die taak waren twee wezen nodig. Eentje om lieve, kalmerende woordjes in het koeienoor te fluisteren en een tweede om het dier te melken.

De kinderen waren allemaal bleekneuzen. Ze kregen nooit genoeg te eten. Soms fantaseerden ze over eten. Als ze in de klas zaten, keken ze soms omlaag en maanden hun buikje tot stilte, alsof er een hond onder hun bank lag te bedelen om etensrestjes.

's Winters hadden ze nooit genoeg kleren, en ze hadden het maandenlang koud. Hun vingertoppen raakten verdoofd als ze het pad naar het kippenhok schoonmaakten met een schep. Ze hielden hun handen voor hun gezicht en bliezen erop om een handjevol warmte te krijgen. Ze tapdansten heen en weer om hun tenen warm te houden. 's Nachts onder de dunne dekens ontdooiden ze nooit helemaal. Ze trokken de dekens over hun hoofd, sloegen hun armen om hun benen, probeerden zichzelf te omarmen en het zo een beetje warm te krijgen.

Ze wisten nooit zeker wanneer er klappen werden uitgedeeld, maar om het minste of geringste kregen ze slaag van de nonnen.

Het was kenmerkend voor een dergelijk strafsysteem dat een kind nooit kon weten wanneer het geslagen zou worden: ze konden het nooit helemaal voorspellen of bevatten. Volgens de wijsheid van de nonnen waren de kinderen slecht, alleen al omdat ze überhaupt bestonden. En dus was het vanzelfsprekend dat al hun daden ook slecht waren. En dus konden ze bestraft worden voor daden die, waren ze gepleegd door andere kinderen, als goedaardig zouden worden beschouwd.

Er werd een register bijgehouden van bepaalde overtredingen waarvoor lijfstraffen werden uitgedeeld, gerekend van januari tot en met juli 1914.

Uit *Het boek van kleine overtredingen*:

Een jongen tilde zijn benen in de lucht en maakte fietsbewegingen.

Een klein meisje keek naar een aardeekhoorn en maakte klikgeluiden in een poging ermee te communiceren.

Een jongen stond op één been terwijl hij zijn dienblad met eten vasthield.

Een jongen keek te nieuwsgierig naar zijn spiegelbeeld in een lepel.

Een meisje neuriede de *Marseillaise*.

Een jongen stampte overdreven agressief de sneeuw van zijn laarzen.

Een meisje had het gat in de knie van haar kous niet gestopt.

Een meisje tekende een lachend gezichtje in een nul in een van haar rekensommen.

Zeven kinderen veegden hun neus af met hun mouw.

Een meisje kon de verleiding van de sneeuw niet weerstaan, greep een handvol en stopte die in haar mond.

Een jongen slaagde erin bij het ontbijt te verschijnen met al zijn kleren binnenstebuiten gekeerd.

Een meisje beweerde dat ze midden in de nacht wakker werd

en een man met geitenpoten zag die tussen alle bedden door trippelde.

Drie kinderen wisten de naam niet meer van de oceaan tussen Canada en Europa.

Een meisje spelde met een vinger woordjes in de lucht.

Een meisje keek schuin in de zon om te kunnen niezen.

Een jongen deed alsof hij de duim van zijn hand trok.

Een meisje deed met een aardappel alsof het een baby was en stopte die in haar zak om te voorkomen dat hij gekookt zou worden.

Een jongen besloot om onduidelijke redenen te biechten met een eendenstem.

Het was een droevige toestand voor alle kinderen. Ze snakten allemaal naar liefde. Het slaan tastte hun eigenwaarde aan. Omdat ze altijd geslagen werden als ze even in gedachten verzonken waren, merkten ze dat hun gedachten bang waren om af te dwalen, hun kleine hersentjes mochten zich niet vermaken of vrolijk ronddartelen in de magische Elyseese velden van de geest, wat zo kenmerkend is voor de kindertijd. Maar de persoonlijkheid van zowel Pierrot als Rose overleefde dit wrede regime.

Moeder-overste lette altijd speciaal op de jongens en meisjes in de jongste groep van de twee- tot zesjarigen, die op de tweede verdieping gehuisvest was. Het eerste wat Pierrot en Rose gemeen hadden was de zwarte kat. Moeder-overste probeerde altijd de zwarte kat weg te sturen die zich ophield in het weeshuis. Hij had een piekerige vacht en zag eruit alsof hij zojuist uit een vat met teer was gekropen en zich niet met zijn trieste lot kon verzoenen. Soms zag je hem dagenlang niet en leek hij ergens in de muur te zijn verdwenen. Maar op een keer trof ze hem bij Pierrot in bed aan. Ze lagen te slapen, als minnaars in elkaars armen. Ze joeg hem meteen het raam uit. Ze wist zeker dat ze hem daarna nooit meer zou zien.

Maar toen zag ze hem toch weer, terwijl hij stond te praten met Rose. Het meisje zat op haar hurken te praten met de kat alsof ze een zeer belangrijke zaak bespraken. Maar Rose was nog zo jong dat ze nog niet echt kon praten. Ze kraamde alleen gebrabbel en gepruttel uit. Het klonk als een pannetje water dat overkookt. De kat luisterde aandachtig naar wat Rose zei en rende toen snel de deur uit, alsof hij de boodschap naar de opstandelingen ging brengen.

Toen Pierrot en Rose allebei vier waren zag moeder-overste dat de twee kinderen speelden dat de zwarte kat hun kind was. Ze kustten het beestje steeds op zijn kop en gaven hem aan elkaar door.

‘Jij bent een stoute kittekat. Stom beest. Vieze smerige zwerfkat. Je gaat naar de hel,’ zei Rose.

‘Ja. Je bent stout en je zeurt. Je krijgt geen melk. Nog geen drupje. Geen drupje melk voor jou vandaag,’ zei Pierrot.

‘En als je huilt, prik ik je in je neus.’

‘Au, au, au! Ik wil het niet horen.’

‘En je stinkt. Je moet je pootjes wassen. Tijd voor je bad. Eng stinkbeest.’

‘Stout, zondig beest, stout, stout, stout. Met modderpoten.’

‘Je moest je schamen. Kijk me aan, meneertje Schandalig.’

Ze hadden nooit lieve woordjes geleerd. En hoewel die twee altijd alleen maar scheldwoorden en rauwe bevelen hadden gehoord, slaagden ze erin die te laten klinken als lieve woordjes. Moeder-overste maakte meteen een notitie dat de twee voortaan van elkaar gescheiden moesten worden. Jongens en meisjes hadden afzonderlijke slaapzalen en klaslokalen, maar ze speelden samen in de aula, aten in dezelfde grote eetzaal en deden samen hun klusjes op het veld. Het was van groot belang in het weeshuis elke liefdesverhouding te verhinderen. Als er één ding was dat verantwoordelijk was voor het verpesten van een mensenleven, dan was het liefde. Ze bevonden zich in deze ellendige toestand dankzij dat uiterst onbetrouwbare gevoel. Die affaires begonnen soms al jaren voor-

dat de kinderen zich bewust waren van hun genegenheden en tegen de tijd dat die naar boven kwamen, was het onmogelijk om ze uit te roeien. En dus kregen de nonnen instructies om Rose en Pierrot bij elkaar uit de buurt te houden.

Niet deze twee jonge delinquenten, dacht ze. Niet deze twee ongelukkige vondelingen. Ze waren allebei al aan de dood ontsnapt. En er zou nog meer ellende volgen.

DE JONGE JAREN VAN EEN
BRILJANTE IDIOOT

Pierrot was een laatbloeier. Toen hij nog een baby was, deed hij vrijwel niets. Hij weigerde rechtop te zitten en lag alleen maar op zijn rug naar het plafond te staren. En toen hij eindelijk rechtop kon zitten, weigerde hij vele maanden lang ook maar iets te zeggen. Hij liet de andere kinderen het woord doen. Hij was dik tevreden als anderen iets tegen hem zeiden. Op ongezette tijden barstte hij in lachen uit, en dan was het onduidelijk wat hij zo leuk had gevonden.

Moeder-overste was ervan overtuigd dat ze vóór zijn zesde zijn spullen in een koffertje zou moeten stoppen en hem de deur uit moest zetten met een plattegrondje met de kortste weg naar het gekkenhuis.

De nonnen hadden hem bijna gescheiden van de andere jongens, maar hij leek goed met hen te kunnen spelen. De andere jongens stootten hem niet af, wat meestal gebeurde met kinderen die vreemd gedrag vertoonden. Dit betekende blijkbaar dat ze hem min of meer als hun gelijke beschouwden. En kinderen konden dat het beste beoordelen. Toen hij op zijn derde eenmaal zijn mond opendeed, leek hij een pienter joch.

Maar wat hem misschien definitief redde van een leven lang in de dwangbuis, waren de ongebruikelijke talenten die hij ontwikkelde. Hij kon handstand en radslagen doen. Hij deed flikflaks als-

of het de gewoonste zaak van de wereld was voor een kind. Hij had ook aanleg voor toneel. Pierrot kon doen alsof hij op een stoel zat terwijl die er helemaal niet was, een subtiële, absurdistische act waarmee hij de andere kinderen eindeloos kon vermaken. Pierrot deed ook vaak alsof hij zojuist door de bliksem getroffen was, bleef op één plek staan sissen en stortte schijnbaar dood op de grond. Soms trof men hem 's winters in de achtertuin aan, hij plukte daar denkbeeldige bloemen en rook eraan.

Door zijn blonde haar had Pierrot iets ernstigs en engelachtigs, als hij tenminste niets raars deed. Hij was erg slank. Toen hij opgroeide werd hij alleen langer, nooit dikker. Het was moeilijk voor te stellen dat hij ooit de puberteit zou halen. Toen Pierrot elf was, had hij al grootse, wonderbaarlijke gedachten. Overal waar hij kwam leek hij daarvan een spoor achter te laten, als de staart van een vlieger die wappert in de wind. Meestal formuleert men een idee of verlangen en spreekt dat vervolgens hardop uit. Maar bij Pierrot lagen de gedachten altijd op het puntje van zijn tong, zodat hij soms de indruk had dat hij ze eerst uitsprak en ze daarna pas dacht. Hij leek even verliefd op de gymnastische mogelijkheden van de taal als op de betekenis ervan. En daarom zei hij vaak dingen die zo wijs klonken dat hij ze zelf niet begreep.

Pierrot zou één grote paradox worden voor iedereen die hij ontmoette. Aan de ene kant was hij hoogbegaafd, aan de andere kant kon je hem niet anders duiden dan als een regelrechte dwaas. Maar omdat Pierrot zo onderhoudend was, werd hij altijd naar voren gehaald als de aartsbisschop op bezoek kwam.

Hoewel het niet het soort vraag was waar een aartsbisschop doorgaans opgewekte wezen mee lastigviel, vroeg hij aan Pierrot – puur uit nieuwsgierigheid naar zijn antwoord – wie volgens hem zijn ouders konden zijn.

‘O,’ zei Pierrot, ‘ik stel me een sneue, graatmagere pubermeid voor die verleid werd door een schurk. Die dingen gebeuren, en niemand in de hele wereld kan daar iets tegen doen. Laten we eer-

lijk zijn: ik ben geboren in de minst modieuze goot die er bestaat.'

De aartsbisschop en anderen beseften dat als je Pierrot een blazer aantrok, hij zich overal zou kunnen vertonen. Hij kon zelfs doorgaan voor het zoontje van de premier. Je kon je voorstellen dat hij een praatje hield voor de radio bij het overlijden van zijn vader, over hoe het voelde om zo'n geweldige papa te verliezen.

Pierrots meest opmerkelijke gave was echter dat hij na een paar pianolessen al bepaalde wijsjes kon spelen. Hij was een natuurtalent. Hij nam de moeite niet om noten te leren maar speelde op gehoor, componeerde zelf deuntjes of improviseerde ze. Noten lezen was voor Pierrot zoiets als huiswerk, en hij was heel zwak in wiskunde, natuurkunde, aardrijkskunde, geschiedenis en spelling. Binnen de kortste keren speelde Pierrot beter piano dan moeder-overste zelf. Hij speelde heel snel. De noten waren als muizen die over de grond trippelden.

Als hij ergens anders was geboren, zou hij een muzikaal wonderkind zijn geweest. Maar hij groeide op in een weeshuis en dus speelde hij tijdens de lunch piano in de eetzaal. Hij speelde een religieuze melodie waar moeder-overste om had gevraagd, maar zo nu en dan begon hij spontaan te improviseren. Dan maakte hij van de psalm een jazzy nummer. Iedereen begon dan te lachen en te klappen. De kinderen bewogen hun hoofd heftig heen en weer, als spaarvarkentjes waarmee geschud werd.

Als hij zo zijn boekje te buiten ging, kwam moeder-overste naar voren, deed de klep omlaag en gaf hem soms een tik op zijn vingers met een liniaal. Maar ze liet hem altijd weer verder spelen. Ze kon niet anders. De kinderen konden niet naar de leraren of andere spelende kinderen luisteren als ze wisten dat Pierrot in de zaal was.

Natuurlijk was het Rose die op een avond over de schreef ging. Ze ging op haar stoel staan en begon te dansen op de melodie die Pierrot speelde. Ze deed een prachtige radslag, met haar benen recht omhoog en haar rok over haar hoofd. Toen Pierrot dat zag,

ging zijn mond open van verbazing. Hij boog voorover, alsof hij precies de goede melodie wist om haar wilde vertoning te begeleiden. Hij tingelde nog een enthousiast wijsje om het meisje aan te moedigen. Rose danste en bewoog haar handen boven haar hoofd alsof ze zwaaide naar een soldaat die vertrok met de trein. Een non besloot geen tijd te verliezen, sprong overeind, rende naar Rose en sloeg haar hard op het achterhoofd zodat ze op de grond viel, terwijl een ander zich over Pierrot ontfermde. Moeder-overste wilde niet dat deze twee kinderen tegelijkertijd bestraft werden, omdat er zo een gevoel van solidariteit tussen hen zou kunnen ontstaan.

Maar wat voor keuze had ze? Zelfs de vaak starre en knorrige moeder-overste was dol op Pierrot. Hij kon haar zo lief nadoen dat ze er altijd om moest lachen. Niettemin sloeg ze hem zoals ze alle andere kinderen sloeg, totdat zuster Eloïse verscheen.

Zuster Eloïse was nog jong toen ze in het weeshuis kwam, pas tweeëntwintig. Ze had een hoog voorhoofd, gele wenkbrauwen, wangen die bedekt waren met sproeten, een guitig neusje en roze lippen. Ze had een weelderig, gezond figuur, dat je eigenlijk naakt moest zien om het goed te kunnen waarderen. Alle mannen zouden haar aantrekkelijk hebben gevonden. De eerste keer dat Pierrot Eloïse zag, deed ze hem denken aan een glas melk, aan schone lakens die wapperden in de wind precies op het moment dat het water eruit wasemde en ze weer droog en licht en soepel waren.

Als er een nieuwe jonge non in het weeshuis kwam, geloofden alle kinderen dat ze aardig zou blijven, teder zou blijven, en zich een beetje zou gedragen als een moeder. Hun hoop werd natuurlijk altijd de bodem ingeslagen. De zusters werden altijd boosaardig, en begonnen na een paar maanden naar de kinderen te slaan en te krijsen. De oudere kinderen durfden niet eens meer te hopen, omdat ze wisten hoe snel de jonge nonnen veranderden.

Maar Pierrot had zijn hoop gevestigd op zuster Eloïse door de manier waarop ze hem behandelde. In de klas kwam ze naast hem

staan en keek over zijn schouder. Zijn handschrift was altijd afschuwelijk geweest. Zijn hand probeerde altijd een ander woord te schrijven dan hij van plan was. Ze sloeg hem niet in zijn nek zoals andere zusters altijd deden als ze zijn rampzalige handschrift zagen. Ze nam de griffel uit zijn hand en schreef in één vloeiende beweging 'bemin en koester' op zijn lei, als een vogel die vliegt zonder angst om te vallen. Als hij langs zuster Eloïse liep glimlachte ze naar hem, en dan bloosde en beefde hij.

Hoewel zuster Eloïse nog jong was had ze de leiding over de kinderen op de derde verdieping, die tussen de zeven en elf jaar waren. Ze merkte dingen aan de kinderen nog voordat de kinderen ze zelf merkten, een talent dat moeder-overste bij erg weinig nonnen ontdekte. Eloïse was in staat kinderen preventief te straffen. Hoewel sommige andere nonnen het morele karakter hiervan betwijfelden, viel de effectiviteit ervan niet te ontkennen.

Pierrot was op een dag in gedachten verzonken toen zuster Eloïse hem bij zijn arm nam en meenam naar een hoek.

'Kijk eens onder mijn rok. Ik heb een verrassing voor je.'

Hij keek onder haar habijt zoals een fotograaf onder de zwarte doek van een camera met de bedoeling de ongrijpbare geheimen van de wereld vast te leggen. Toen hij er weer met zijn hoofd onder vandaan kwam, lag er een koekje met frambozenjam in haar handpalm. De kinderen kregen nooit snoep. Later schaamde hij zich dat geen van de anderen van dit koekje kon eten en dat hij het ook aan niemand kon vertellen. Het koekje was heerlijk, maar smaakte naar de dood.

Toen hij slaag kreeg omdat hij de dweilen aan zijn voeten had gebonden en schaatsend de vloer boende, kwam zuster Eloïse tussenbeide. Daarna merkte hij dat hij nooit meer ergens slaag voor kreeg. Hij zou hier dolblij om zijn geweest, als het ook voor de andere kinderen had gegolden, maar tot zijn ontsteltenis ontdekte hij dat geen van de andere kinderen werd gespaard. Hij was de enige

die niet sadistisch gestraft werd. Hij voelde zich bevoordeeld, maar ook schuldig. En hij merkte ook dat vooral Rose meer slaag kreeg dan tevoren. Hij zag hoe Rose met een blauw oog de kippen voedde. Plotseling wilde hij ook geslagen worden. Hij wilde hetzelfde lot delen als Rose. Hij wist niet waarom.

OPMERKINGEN OVER EEN
JONGE PROVOCATRICE

Rose zag er heel gewoon uit. Ze was beslist niet onaantrekkelijk. Maar ze was niet zo'n kind dat zo ongelooflijk lieflijk was dat je je ogen er niet van af kunt houden. Ze had zwart haar en dito ogen. Ze leek een beetje op de verwaande, uitdrukkingloze pop die destijds populair was in de chique winkels. Haar enige opvallende kenmerk was misschien hoe rood haar wangen werden als ze buiten in de kou was. Dat was de enige keer dat het mensen opviel hoe knap ze was. Als ze binnen was, leek het alsof haar schoonheid op slag wegsmolt.

Net als Pierrot had ook Rose vanaf heel jonge leeftijd een voorliefde voor fantaseren. Rose deed bijvoorbeeld alsof ze een poesje aan het voeteneind van het bed was. Ze kon allerliefst miauwen. Ze kon ook het geluid van een stoomfluit nadoen. Ze kon haar wangen kogelrond opblazen, als van een trompettist. Rose kon zich op een stoel laten vallen en het geluid van een scheet maken. Alle andere kinderen vonden dat prachtig.

Misschien had het te maken met haar eerste diepe slaap in de sneeuw, maar Rose was een opmerkelijk introspectief kind. Ze verwonderde zich over wat er om je heen gebeurt en al die vreemde dingen die omgaan in je hoofd. Soms dacht ze dat er een duidelijk verband was tussen die twee. Soms dacht ze dat het gewoon stom was dat we allemaal zoveel aandacht schonken aan de echte we-

reld, terwijl er zich ook een heel mooie wereld afspeelde in ons hoofd, waar we ons ook op konden richten. En dus deed ze ineens alsof de echte wereld niet belangrijk was.

Alle andere meisjes lachten van plezier toen ze doorkregen dat de gekkigheid van Rose die avond geen grenzen kende. Ze boog voorover en drapeerde een jas over haar lichaam en hoofd. Ze stak een arm in de lucht die moest doorgaan voor de hals van een struisvogel. Ze klom op de rand van haar bed alsof die het tuigage van een schip was. Ze liep balancerend over de rand alsof het een scheepskabel was en riep: 'Land in zicht!' Een boel kinderen klommen op het bed. Ze wilden aan boord zijn van deze reddingsboot, aan land gaan in dit nieuwe continent en alles onderzoeken wat Rose ging onderzoeken. Alles zien wat Rose zou zien.

Ze sprong van het ene bed op het andere alsof ze wilde ontkomen aan een woeste piraat die het schip had geënterd en haar wilde doden, haar in haar hart wilde steken omdat ze weigerde zijn liefde te zijn. Haar optreden was zo overtuigend dat de kleine meisjes echt zagen hoe de boze man haar achtervolgde. Ze hielden hun handjes voor hun mond om hun angstkreten te onderdrukken.

Een van de meisjes raakte zo opgewonden door het optreden dat ze flauwviel. De andere meisjes kwamen om haar heen staan, bliezen haar in het gezicht en wapperden hun kussens heen en weer boven haar hoofd in een poging haar bij te brengen. Als de zusters nu binnenkwamen, zouden ze voorgoed een eind maken aan die enige spelletjes.

Het mooiste vonden ze het als Rose haar denkbeeldige vriend, een beer, op bezoek liet komen, die haar stevast ten huwelijk vroeg. De meisjes schoven dan een extra stoel bij aan de eettafel zodat er ook plaats was voor haar denkbeeldige vriend. 's Avonds in de slaapzaal ging Rose op de rand van haar bed zitten, keek recht voor zich uit en wees de avances van het beest af.

'Je bent zeker helemaal gek geworden. Waarom zou ik trouwen met een beer?' zei ze. Ze zweeg even en luisterde naar wat de beer